

Verslag SCCM auditordagen OHSAS 18001 editie 2009

5 februari 2009

Discussie over praktijksituaties

Inleiding

Op 5 februari 2009 heeft SCCM een dag georganiseerd voor OHSAS 18001-auditors die werken voor de aangesloten certificatie-instellingen. Sinds 2000 organiseert SCCM jaarlijks de auditordagen voor ISO 14001. Dit was de eerste auditordag OHSAS 18001.

Aan de auditordagen 2009 hebben in totaal 35 OHSAS 18001-auditors deelgenomen.

Doel van de auditordagen

Het doel van de auditordagen is om door bespreking van praktijksituaties ervaringen uit te wisselen en de werkwijze van de bij SCCM aangesloten certificatie-instellingen bij de uitvoering van OHSAS 18001-audits te harmoniseren.

Voor de auditordagen verzamelt SCCM praktijksituaties die worden omgezet in casusbeschrijvingen met vragen hoe te handelen. Een belangrijk deel van de auditordagen bestaat uit het onderling bediscussiëren van de gewenste handelwijze en het uitwisselen van ervaringen. Tegelijkertijd wordt daarmee de bekendheid met de inhoud van het OHSAS 18001-certificatiesysteem vergroot. Ook komen er aandachtspunten naar voren voor de verbetering van onderdelen van het certificatiesysteem. Deze aandachtspunten worden ingebracht bij het Centraal College van Deskundigen (CCvD). Het CCvD kan besluiten nadere richtlijnen in het OHSAS 18001-certificatiesysteem vast te leggen, bijvoorbeeld wanneer tijdens de discussies grote verschillen naar voren komen.

Evaluatie auditordag OHSAS 18001 editie 2009

De 35 deelnemers aan deze auditordag 2009 hebben deze dag als zeer positief ervaren. De aanwezige auditors hebben de kwaliteit van de auditordag met een hoog rapportcijfer gewaardeerd, gemiddeld werden de dagen met een 7,5 beoordeeld.

Stichting Coördinatie Certificatie Milieu- en arbomanagementsystemen (SCCM)

Doelstelling van SCCM is om de toepassing van milieu- en arbomanagementsystemen te stimuleren en het gebruik ervan bij vergunningverlening en handhaving. Certificatie is hierbij een belangrijk middel.

SCCM wil randvoorwaarden scheppen voor certificatie zodat de certificaten een zodanig kwaliteitsniveau hebben dat deze voor het bedrijf zelf en voor de relatie bedrijf – overheid een betekenis kunnen krijgen. SCCM treedt op als Centraal College van Deskundigen voor certificatie-instellingen die milieu- en arbomanagementsystemen certificeren. SCCM stelt de 'spelregels' op waaraan de certificatie-instellingen zich bij het certificeren dienen te houden. Deze 'spelregels' liggen vast in de zogenaamde ISO 14001- en OHSAS 18001-certificatiesystemen en het EMAS-verificatiesysteem. Certificatie-instellingen kunnen door een overeenkomst te sluiten met SCCM deze systemen gebruiken. SCCM certificeert dus zelf niet. SCCM is door het ministerie van VROM aangewezen als uitvoerder van de EMAS-verordening in Nederland en registreert de deelnemers aan de EMAS-verordening.

Uitkomsten van bespreking praktijksituaties

In kleine groepen hebben de deelnemers over de cases en vragen gediscussieerd. Na de discussies zijn de uitkomsten in een plenaire sessie besproken. Dit verslag geeft per vraag de gewenste handelwijze weer. Deze is door het CCvD geaccordeerd.

Op de website van SCCM zijn alle cases en vragen van de ISO 14001 dagen vanaf 2002 toegankelijk gemaakt, ook de cases van de eerste OHSAS auditordag zijn beschikbaar via de site. Per onderwerp en per jaar kunnen selecties uit de behandelde cases worden gemaakt.

Over de volgende onderwerpen is tijdens de auditordagen gesproken:

Onderwerp	Vraagnummers
- Psychosociale arbeidsbelasting (PSA)	1
- Arbobeleid	2
- Gevarenidentificatie en risicobeoordeling	3
- Wettelijke en andere eisen	4
- Doelstellingen	5
- Communicatie, participatie en overleg	6
- Monitoring	7
- Directiebeoordeling	8

In een aantal cases wordt gevraagd om de zwaarte van de afwijking aan te geven. Onderscheid wordt gemaakt tussen A- en B-afwijkingen.

A-afwijkingen (major) worden gegeven wanneer onderdelen van de norm ontbreken, niet zijn geïmplementeerd of wanneer op basis van feiten kan worden getwijfeld dat er structureel niet wordt voldaan aan de uitgangspunten vastgelegd in het milieubeleid. B-afwijkingen (minor) worden gegeven wanneer de borging ontbreekt en er risico bestaat dat in de toekomst het vastgelegde milieubeleid niet kan worden gerealiseerd.

A-afwijkingen dienen te zijn opgelost voordat een certificaat wordt verstrekt of verlengd. Voor A-afwijkingen bij controles dient er uiterlijk binnen 2 maanden een goedgekeurd plan te zijn. Dit plan dient uiterlijk binnen 3 maanden te zijn uitgevoerd. B-afwijkingen geven geen belemmering voor certificatie, ook hiervoor moet een plan worden overlegd aan de CI. De afwijking dient uiterlijk binnen 6 maanden te zijn opgelost. Voor alle afwijkingen moet in de plannen een oorzaakanalyse worden vastgelegd.

De CI bepaalt op basis van de ernst van de afwijking of de termijnen korter zijn dan aangegeven. (afgeleid van RvA-B04)

Case Psychosociale arbeidsbelasting

1 Toelichting

De auditoren hebben een bedrijfsbeschrijving gekregen van metaalbewerkingsbedrijf Pro-Metaal. De vraag is op welke wijze het onderwerp PSA (Psychosociale Arbeidsbelasting) door Pro-Metaal zou moeten/kunnen worden ingevuld in de verschillende onderdelen van de PDCA-cyclus (plan-do-check-act cyclus):

- Arbobeleid
- Planning
- Implementatie en uitvoering
- Controle en corrigerende maatregelen
- Directiebeoordeling

In de Arbowet worden vier hoofdcategorieën voor PSA genoemd:

- werkdruk
- pesten
- agressie en geweld
- seksuele intimidatie

De bovenstaande categorieën spelen, indien zij in de arbeidssituatie negatieve stress teweeg brengen, waardoor chronisch stress kan ontstaan. Bij onvoldoende herstel kan dit leiden tot negatieve lichamelijke en sociale gevolgen en psychische aandoeningen zoals burn-out, overspannenheid, depressie en posttraumatische stressstoornis met als gevolg langdurig ziekteverzuim en grotere kans op geheel of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid.

1 Vraag

Wat wilt u bij Pro-Metaal minimaal aantreffen ten aanzien van het onderwerp PSA en hoe gaat u onderzoeken of dit ook daadwerkelijk aanwezig is (met wie, hoe, wat)?

- a. Beleid
- b. Planning
- c. Implementatie en uitvoering
- d. Controle- en corrigerende maatregelen
- e. Directiebeoordeling

1 Gewenste benadering

a. Beleid

De praktijk, ondersteund door diverse onderzoeken, wijst uit dat in elke organisatie PSA-onderwerpen spelen, alleen de mate waarin of het specifieke onderwerp binnen PSA zullen verschillen. Dit betekent dat bij elke organisatie een beleid ten aanzien van PSA verwacht mag worden.

De beleidsverklaring dient een kader te geven voor het arbobeleid. Een auditor wil weten of de inhoud van de beleidsverklaring aansluit bij de arboaspecten die aan de orde zijn en bijvoorbeeld uitgangspunten of algemene doelstellingen zijn geformuleerd die de basis vormen voor concrete doelstellingen en programma's. Naast het algemene beleid kunnen organisaties andere beleidsdocumenten (als bijvoorbeeld gedragscodes) hebben die bepalend zijn voor de verdere invulling van het arbomanagementsysteem.

Het algemene beleid zal in eerste instantie bij de directievertegenwoordiger aan de orde worden gesteld.

b. Planning

De auditor wil een RI&E zien waarin aandacht aan de verschillende PSA-onderwerpen wordt besteed. Gevraagd wordt op basis van welke informatie de organisatie de PSA-onderwerpen heeft ingevuld (bijvoorbeeld op basis van een werkbelevingsonderzoek, functionerings- en beoordelingsgesprekken). Op basis van de RI&E zal de organisatie doelstellingen en een plan van aanpak moeten opstellen. De auditor wil zien dat doelstellingen en plan van aanpak logisch volgen uit de geïnventariseerde PSA-onderwerpen.

De auditor zal de documenten doornemen en in gesprekken met de KAM-coördinator en de personeelsvertegenwoordiger (OR-lid) verder laten toelichten.

c. Implementatie en uitvoering

In deze stap wordt gecontroleerd of de PSA-onderwerpen waarvoor doelstellingen zijn geformuleerd en in het programma activiteiten zijn omschreven ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Afhankelijk van de onderwerpen die spelen wordt aandacht besteed aan bijvoorbeeld:

- de beoordelingsgesprekken
- het medewerkerstevredenheidsonderzoek (systematiek, uitkomst) (mits uitgevoerd)
- preventief medisch onderzoek
- gesprekken met de vertrouwenspersoon
- aansluiting met de arbodienst
- communicatie met medewerkers (hoe en wat)
- uitvoering arbeidstijdenwet
- voorlichting, onderricht
- geschillencommissie

Dit wordt onderzocht door:

- rondgang
- interviews met personeelvertegenwoordiging / medewerkers
- onderzoek documentatie (o.a. voortgangsverslagen)

d. Controle en corrigerende maatregelen

In deze fase wil de auditor zien of met de uitgevoerde activiteiten ook de beoogde doelstelling wordt bereikt. Wanneer er een doelstelling is om bijvoorbeeld de werkdruk te verminderen is de vraag hoe de verschillende meetpunten voor de werkdruk zich hebben ontwikkeld en de acties uit het programma ook effect hebben gehad. Afhankelijk van de uitkomsten zal het beleid moeten worden bijgesteld.

Dit onderdeel van het onderzoek zal in ieder geval ook in een gesprek met de OR of de personeelsvertegenwoordiger aan de orde komen. Ook praat de auditor met leidinggevenden en medewerkers.

e. Directiebeoordeling

In het verslag van de directiebeoordeling dient het onderwerp PSA terug te komen. Ook moet PSA in de voorbereiding van de directiebeoordeling meegenomen worden. De auditor wil graag zien:

- het plan van aanpak
- de RI&E
- de betrokkenheid van de directie
- maatregelen in het kader van management of change (bijvoorbeeld hoe met de RI&E wordt omgegaan bij bedrijfsveranderingen)

Het onderzoek wordt uitgevoerd bij de directie en de functionaris die de directiebeoordeling voorbereidt.

Arbobeleid

2 Toelichting

De auditoren hebben voor het beantwoorden van de vraag de KAM-beleidsverklaring van Pro-Metaal ontvangen.

2 Vraag

Vindt u dat de inhoud van de beleidsverklaring voldoet aan de eisen artikel 4.2 van de OHSAS 18001-norm? Waarom wel / niet? Als u vindt dat de verklaring onvoldoende is, wat is het niveau van de afwijking?

2 Gewenste benadering

Nee, de beleidsverklaring voldoet niet aan de eisen. De verklaring is erg algemeen waardoor er niet uitgehaald kan worden voor welk bedrijf of bijvoorbeeld voor welke bedrijfstak deze verklaring is opgesteld. De verklaring biedt geen kader voor doel- en taakstellingen en de relatie met de arboaspecten. Wat wil het bedrijf doen aan de arboaspecten en welke arboaspecten krijgen prioriteit?

De afwijking wordt door de auditoren ingeschat als een A-afwijking (major).

Gevarenidentificatie en risicobeoordeling

3 Toelichting

De auditoren hebben beschikking over de procedure 'Identificatie van gevaren, risicobeoordeling en risicobeheersing' van Pro-Metaal en van de basis RI&E, laatste versie van augustus 2003. Ook is de directiebeoordeling beschikbaar.

3 Vraag

A Stel u komt als auditor om het systeem in 2005 initieel te beoordelen. Vindt u dat Pro-Metaal met deze procedure en de uitvoering in de vorm van de 'Basis RI&E' bij een initiële audit voldoet aan de eisen uit art. 4.3.1 van de norm? Waarom wel/niet? Indien niet wordt voldaan, wat is het niveau van de afwijking?

De RI&E is in 2003 opgesteld en is volgens het bedrijf nog actueel omdat er geen wezenlijke veranderingen hebben plaatsgevonden. De locatie en activiteiten zijn hetzelfde gebleven. Er zijn alleen wat machines vervangen. In de periode 2004-2007 is voor verschillende onderwerpen een specifieke RI&E opgesteld. Aanleiding voor deze onderzoek kan een incident zijn of suggestie van werknemer etc. De uitvoering van specifieke RI&E's is steeds uitbesteed. Het betreft de onderwerpen geluid, machineveiligheid, explosie veiligheid, legionella, stofblootstelling. Verschillende RI&E's hebben geleid tot vervolgacties. Pro-Metaal voert in principe alle maatregelen uit.

B Vindt u dat Pro-Metaal met deze werkwijze de identificatie van gevaren- en risicobeoordeling adequaat bijhoudt? De gevaren-, identificatie- en risicobeoordeling bestaat uit de RI&E uit 2003 en de verschillende specifieke RI&E's. Waarom wel / niet?

- C Wat zijn de 5 belangrijkste onderwerpen die u mist in de identificatie?
- D Onderdeel van artikel 4.3.1 is 'Management of Change'. Volgens de norm dient de organisatie 'arbogevaren en arborisico's te identificeren die samenhangen met wijzigingen in de organisatie, het arbomanagementsysteem of haar activiteiten, voordat dergelijke wijzigingen worden doorgevoerd'.
Wat verwacht u ten aanzien van dit punt bij Pro-Metaal aan te treffen? Noem een vijftal verschillende soorten wijzigingen waarvan u verwacht dat Pro-Metaal vooraf de gevolgen zou moeten identificeren.
- E Tijdens de voorbereiding van de audit hebt u de directiebeoordeling doorgenomen. Daar viel uw oog op de opmerking dat er in 2007 twee ongevallen zijn geweest (zie paragraaf 16 directiebeoordeling). Hoe groot is de kans dat u hier tijdens de audit verder op in gaat? Welke vragen zou u dan stellen?

3 Gewenste benadering

- A De procedure van Pro-Metaal voor de identificatie van gevaren en risico's is acceptabel. De afwijking zit in de uitvoering van de in de procedure beschreven werkwijze. De RI&E schiet zwaar tekort. In de RI&E worden geen gevaren gedefinieerd of onderzocht. De beheersmaatregelen in de RI&E zijn niet duidelijk en de risicobeoordeling is niet volledig.
- B De basis RI&E blijft onvoldoende, zie vraag 2A. Dit zou kunnen worden gecompenseerd door de verschillende onderzoeken die het bedrijf heeft uitgevoerd over specifieke onderwerpen (zoals geluid), Onduidelijk is of het bedrijf op basis van alle onderzoeken voldoende overzicht heeft van de gevaren en risico's. Nader onderzoek van de auditor bij het bedrijf zou dat moeten uitwijzen. Om tot een goede afweging te kunnen komen mag van het bedrijf een overzicht worden verwacht waarin alle belangrijke arbogevaren en -risico's zijn opgenomen. Inclusief de resultaten van de nadere onderzoeken.
- C Er ontbreekt bijvoorbeeld: blootstelling aan gevaarlijke stoffen, brandgevaar, elektrocutiegevaar, blootstelling aan dampen, klimaat (in de RI&E staat onder klimaat iets wat geen klimaat betreft), hijsmiddelen, PSA.
- D Bij de volgende soort wijzigingen mag je vooraf identificatie van gevolgen verwachten: o.a. machinewijzigingen, wijzigingen in processen, bedrijfsverplaatsing, wijziging medewerkers (voldoende scholing?). De organisatie moet evalueren of er een reden is om de RI&E aan te passen of opnieuw uit te voeren.
- E De auditoren geven allemaal aan dat ze zeker door zouden vragen na het lezen van de directiebeoordeling. Gevraagd zou worden wat de ongevallen betrof, wat de oorzaak is geweest, of er een oorzakaanalyse is uitgevoerd, welke opvolging er aan de ongevallen is gegeven en op welke manier is geprobeerd om te voorkomen dat dergelijke ongevallen nog een keer kunnen plaats vinden.

Wettelijke en andere eisen

4 Toelichting

Van belang zijn de procedure 'identificatie en naleving arbo- en milieuwet- en regelgeving', het overzicht wet- en regelgeving en de directiebeoordeling van Pro-Metaal.

4 Vraag

A In het OHSAS 18001-auditrapport van juni 2008 is het volgende opgenomen:

Wettelijke en andere eisen

Periodiek wordt aantoonbaar gecheckt of wordt voldaan aan de geldende arbowet- en -regelgeving, verslaglegging o.a. in directiebeoordeling en in correspondentie met het bevoegd gezag. Een register van wet- en regelgeving is aanwezig en wordt aantoonbaar bijgehouden door de arbo- en milieucoördinator, actuele zaken zijn momenteel de ATEX en de PGS 15.

Uit het bovenstaande blijkt dat de auditor tevreden is over de wijze waarop Pro-Metaal art. 4.3.2 heeft ingevuld. Bent u het op basis van de nu verkregen informatie met de auditor eens? Zou nee, welke afwijking zou u formuleren?

B De norm vraagt om de identificatie van wettelijke eisen. De vraag is tot op welk detailniveau dat moet worden geïdentificeerd. Vindt u dat Pro-Metaal het goede detailniveau heeft gekozen? Zo nee, wat zou het goede detailniveau zijn? Illustreer dit met een aantal voorbeelden.

De audit is uitgevoerd op basis van de OHSAS 18001:1999. Pro-Metaal is namelijk niet zeker of het al helemaal aan de nieuwe versie van de norm voldoet. Nieuw in de 2007-versie van OHSAS 18001 is het art. 4.5.2 over de eigen beoordeling van de naleving. In de oude norm wordt dit niet expliciet gevraagd. In de procedure wordt al wel ingegaan op de beoordeling van de eigen naleving.

C Vindt u dat de procedure op dit punt al voldoet of dient Pro-Metaal aanpassingen te doen? Zo ja, wat verwacht u dat het bedrijf minimaal regelt met betrekking tot het toetsen van de naleving?

Op 1 januari 2007 is de Arbowet gewijzigd. De essentie van de wijziging is dat detailregels per 1 januari 2010 worden afgeschaft (de zogenaamde AI-bladen) en de Arbocatalogus is geïntroduceerd. De regels die overblijven zijn algemener van aard (doelvoorschriften). In de Arbocatalogus kiest de branche zelf de middelen, methoden en instrumenten die uiteindelijk leiden tot het voldoen aan de Arbowetgeving. In de Arbocatalogus kunnen hele concrete oplossingen voor (risicovolle) werkzaamheden worden opgenomen die direct door bedrijven (brancheleden) kunnen worden toegepast. Dus geen vage/abstracte voorschriften maar praktijkoplossingen voor bedrijven. De Arbocatalogus is niet verplicht; het wordt aan werkgevers en werknemers zelf overgelaten om er één op te stellen. Kortgezegd is de Arbocatalogus een verzameling van oplossingen voor een branche of bedrijf.

Wanneer een branche besluit een Arbocatalogus op te stellen wordt deze uiteindelijk aan de AI ter goedkeuring voorgelegd. Wanneer bedrijven vervolgens de oplossingen uit de Arbocatalogus implementeren, zullen deze oplossingen ook door de AI worden geaccepteerd.

De metaalsector (onder andere FME en Metaalunie) heeft samen met de vakbonden besloten een Arbocatalogus op te stellen. In 2007 is daarmee gestart. Regelmatig is daarover gepubliceerd in de vakbladen. In januari 2008 is de eerste versie van de Arbocatalogus door de AI goedgekeurd. Het belangrijkste onderdeel is een praktijkrichtlijn ten aanzien van lasrook uit 2006.

Gepland is om in 2008 de arbocatalogus verder uit te breiden met de onderwerpen oplosmiddelen, schadelijk geluid, machineveiligheid, fysieke belasting en psychische belasting.

D Pro-Metaal is lid van de Metaalunie en ontvangt de verschillende vakbladen waarin ook regelmatig over de Arbocatalogus wordt gepubliceerd. Wat verwacht u van Pro-Metaal ten aanzien van de in ontwikkeling zijnde Arbocatalogus?

4 Gewenste benadering

- A Uit het verslag van de directiebeoordeling blijkt dat er op een aantal zaken door het bedrijf te laat wordt gereageerd. Verder is de mate van detaillering van het overzicht wettelijke en andere eisen onvoldoende. Ook ontbreekt in het overzicht de koppeling met de identificatie van gevaren en risico's en is er geen vertaling gemaakt van de wetgeving naar de organisatie. Duidelijk moet zijn wat het bedrijf moet doen om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen.

De auditoren schatten de afwijking in op een A-afwijking (major), maar geven aan dat dit mede afhankelijk is van wat in de vorige audits is gevonden.

- B Er moet een koppeling gemaakt worden tussen de arboaspecten en de wetgeving. In het systeem moet vastliggen wat er specifiek voor het bedrijf van toepassing is. Aangeven dat het arbobesluit van toepassing is, is niet voldoende want dit geeft niet aan wat het bedrijf nu moet regelen. Er moet voldoende detail zijn om ook zelf de naleving te kunnen beoordelen. Als er bijvoorbeeld verwezen wordt naar arbocatalogi of AI-bladen, dan moet worden aangegeven welk blad van toepassing is en welke verplichtingen daaruit volgen. De plaats waar dit vastgelegd moet de organisatie zelf bepalen. Bij de identificatie van wettelijke eisen moet nadrukkelijk een link gelegd worden met de hoogte van de risico's van de organisatie en niet met de grootte van de organisatie. Het overzicht van Pro-Metaal is ook onvolledig, o.a. ATEX, PGS 15, CAO en de arbocatalogus ontbreken.

Uit de procedure van Pro-Metaal die bij het overzicht van wettelijke eisen hoort, is niet duidelijk of bijvoorbeeld ook de technische dienst en de HRM afdeling een rol hebben bij de vertaling van regelgeving voor de organisatie. Alleen de KAM-coördinator heeft hierin een rol, terwijl hij het naar verwachting niet alleen kan doen.

- C Verwacht mag worden dat in de procedure is geregeld op welke manier naleving wordt getoetst, wie wat doet en wanneer.
- D Van het bedrijf mag je een pro-actieve houding verwachten en daarom ook verwachten dat het weet welke ontwikkelingen er zijn en of deze voor het bedrijf relevant zijn. Tenminste bij publicatie van nieuwe regels moet worden gekeken in hoeverre het bedrijf aan de eisen voldoet en welke maatregelen er moeten worden genomen om aan de regels te gaan voldoen. Van een pro-actief bedrijf mag deze actie al verwacht worden bij de publicatie van conceptregels die betrekking hebben op voor de organisatie belangrijke arboaspecten.

Doelstellingen

5 Toelichting

Pro-Metaal heeft voor 2008 een concrete arbodoelstelling geformuleerd: het ziekteverzuimpercentage mag niet hoger zijn dan 4%. Daarnaast is er een aantal actiepunten geformuleerd.

5 Vraag

- A Vindt u dit een acceptabele invulling van normparagraaf 4.3.3. Doelstellingen en programma(s)? Waarom wel / niet? Indien niet, wat is het niveau van de afwijking?

- B De OHSAS 18001-norm vraagt om arbodoelstellingen voor de relevante functies en niveaus binnen de organisatie. Benoemt u de niveaus en functies waarvoor u doelstellingen verwacht. Geef daarbij een aantal voorbeelden van doelstellingen.

5 Gewenste benadering

- A Pro-Metaal heeft 1 doelstelling geformuleerd, dit is een te beperkte invulling. De doelstelling ten aanzien van ziekteverzuim is wel meetbaar, maar het is onduidelijk of de doelstelling onderbouwd kan worden. Waar komt het percentage van 4% vandaan? Er is geen relatie met de RI&E. Voor zover duidelijk is er geen programma om de doelstelling te realiseren. Ook is onduidelijk wat en hoe geregistreerd wordt om uitvoering van de doelstelling te kunnen volgen. De auditoren vragen zich af of ook de reden van verzuim geregistreerd wordt omdat op basis van de reden specifieke maatregelen genomen kunnen worden om het verzuim terug te brengen.

Een organisatie moet doelstellingen formuleren naar aanleiding van de visie en het beleid van de organisatie. Hiermee kan het de achtergrond van de doelstelling duidelijk maken. Ook moet de uitvoering verder worden uitgewerkt dan Pro-Metaal heeft gedaan.

- B Doelstellingen moeten over de breedte van de organisatie worden geformuleerd. Dit betekent dat zowel de directie, het (midden)management, de HRM-afdeling en de medewerkers betrokken worden. Ook kan de arbodienst een rol hebben in een doelstelling.

Pro-Metaal had bijvoorbeeld ook op gebied van ongevallen en machineveiligheid een doelstelling kunnen formuleren.

Communicatie, participatie en overleg

6 Toelichting

Communicatie met het personeel vormt een essentieel onderdeel van een arbomanagementsysteem. Daarom heeft Pro-Metaal de procedure overlegstructuur. De kern daarvan is de samenstelling van het KAM-team en het personeelsoverleg dat 1x per kwartaal wordt gehouden. In de verslagen van de vergaderingen is te zien dat er steeds arbo-onderwerpen op de agenda staan.

Naast deze overleggen zijn nog te noemen:

- werkbeprekingen in de productie
- werkoverleg
- maandelijks inspectieronde
- informele contacten bij rondlopen door fabriek

6 Vraag

Wanneer u de communicatie en participatie wilt beoordelen, wat zijn dan een (vijftal) vragen die u heeft en wie wordt er geïnterviewd?

6 Gewenste benadering

De volgende vragen kunnen bijvoorbeeld worden gesteld:

- Hoe is de communicatie over de algemene bedrijfsvoering geregeld?

- Hoe is de werknemersvertegenwoordiging geregeld en hoe is de communicatie hiermee?
- Wat is de samenstelling KAM-commissie, hoe is de samenstelling bepaald?
- Is er een vertrouwenspersoon en hoe is de communicatie geregeld?
- Worden maatregelen ter verbetering gecommuniceerd en hoe?
- Wordt er alleen in het Nederlands gecommuniceerd of zijn er nog andere talen noodzakelijk?

Om een goed beeld van de communicatie te krijgen dient dit onderwerp in interviews met zowel de directie, KAM-coördinator als de werknemersvertegenwoordiging aan de orde te worden gesteld.

Het kan zijn dat er op papier maar een hele beperkte communicatiestructuur aanwezig is, maar dat er wel een hele goede informele communicatie is. De auditoren zullen dan ook onderzoek doen naar de informele organisatie. Als uit interviews met diverse medewerkers in diverse lagen van de organisatie blijkt dat er voldoende wordt gecommuniceerd, kan de auditor dit accepteren als invulling van de norm.

Monitoring

7 Toelichting

In de bedrijfsbeschrijving is opgenomen de procedure 'metingen en controle' en het overzicht 'registratie arbo- en milieurelevante apparatuur'. Dit overzicht geeft aan welke keuringen en registraties er worden bijgehouden. Naast de in het overzicht genoemde zaken worden ook ongevallen en ziekmeldingen geregistreerd.

7 Vraag

Vindt u dat met de bovenstaande aanpak wordt voldoen aan de eisen van normpunt 4.5.1 (prestatie meting en monitoring)? Indien nee, wat is het niveau van de afwijking? Zijn er nog metingen die u bij een bedrijf als Pro-Metaal had verwacht? Zo ja, welke?

7 Gewenste benadering

De monitoring is onvoldoende. Er worden naast ziekteverzuim en ongevallen geen metingen op gebied van arbo uitgevoerd. Als er niets wordt gemeten, dan is het ook moeilijk om doelstellingen te formuleren. Om te bepalen wat er gemeten kan worden, kan een relatie gelegd worden met de RI&E. Belangrijk om te meten is bijvoorbeeld: blootstelling, gevaarlijke stoffen, dampen, medewerkertevredenheid, geluid, ongevallen en ziekmeldingen, PSA-metingen.

Directiebeoordeling

8 Toelichting

De auditoren beschikken voor het beantwoorden van de vraag over de procedure beoordeling KAM-systeem door de directie en de directiebeoordeling 2007.

8 Vraag

Voldoet de directiebeoordeling aan de eisen uit de OHSAS 18001-norm? Waarom wel / niet?

8 Gewenste benadering

De directiebeoordeling voldoet niet aan de eisen. In eerste opzicht lijkt het alsof er veel informatie in staat, maar de diepgang is niet groot. De beoordeling is niet volledig. De directiebeoordeling is voorbij gegaan aan een groot aantal afwijkingen in het systeem: beoordeling wet- en regelgeving, RI&E, metingen en registratie etc. Daarom zou een major afwijking (A-afwijking) moeten worden geformuleerd.

Verder ontbreekt het in de beoordeling aan conclusies. Er zijn wel veel actiepunten, maar de directie trekt geen conclusie ten aanzien van het systeem. Het systeem voldoet niet waardoor er veel actiepunten zijn, maar de directie en de auditor geven aan dat er wel aan de norm wordt voldaan. De auditoren geven aan dat dit niet klopt.

Meer informatie

Vragen?

Heeft u naar aanleiding van dit verslag nog vragen? Neem dan contact op met:

SCCM
Postbus 18505
2502 EM Den Haag
Telefoon: 070 – 362 39 81
Fax: 070 – 363 50 84
info@sccm.nl / www.sccm.nl